

Temps era temps

La Via Verda del Carrilet

El traçat de l'antic tren de via estreta entre Tortosa i la Cava se-rà una nova Via Verda que a Tortosa connectarà amb l'actual Via Verda del Val de Zafan i permetrà un recorregut continuat de mes de cent quilometres entre el el Baix Aragó i el delta de l'Ebre. L'habilitació ha estat promoguda pel Consell Comarcal del Baix Ebre amb una inversió de 530.000 euros per al primer tram entre Tortosa i Amposta.

Josep Bayerrri Raga,
periodista.

La Via Verda del Val de Zafan ocupa l'espai de l'antic ferrocarril entre Tortosa i Saragossa clausurat el 1973; té actualment tres trams plenament habilitats (Matarranya, Terra Alta i Baix Ebre, de 34, 23 i 26 quilòmetres, respectivament) unint les antigues estacions de Valdealgofa, Arnes i Pinell amb Tortosa. La reobertura de l'antic pont del tren de Tortosa el 2013 fa possible la continuïtat d'aquest camí natural seguint la riba esquerra de l'Ebre

cap a la desembocadura. Això serà realitat recuperant el traçat de l'antic tren de via estreta entre Tortosa i la Cava conegut popularment com "el Carrilet".

Malgrat tot, el tram a refer no podrà arribar fins al centre de Tortosa perquè el desenvolupament urbà ha ocupat el traçat del tren que anava justament vora la carretera de l'Aldea. La Via Verda començarà a l'indret de la Petja (l'antiga bòbila d'Anguera) seguint el canal de l'esquerra al llarg de 8 quilòmetres. Des de l'inici fins al pont de Tortosa discorrerà per l'anomenat Camí del Mig condicionat com a via cicloturística

El Carrilet de la Cava era un mitjà molt popular utilitzat pels veïns del Delta com a únic mitjà per arribar a Tortosa i d'aquí connectar amb el tren a la propera Estació del Nord.

El tren de via estreta entre Tortosa i el Delta va entrar en servei l'agost de 1926 a Amposta i el des-

embre de l'any següent arribava a la Cava, amb un total de 27 quilòmetres. Fou promogut per una societat local creada a l'efecte ("Ferrocarrils Economicos SA") finançada, com tantes altres iniciatives del territori, pel Banc de Tortosa. El 1964, la gestió passa a mans de l'Estat (FEVE), moment en què es començà a parlar del tancament de la línia. Aleshores va haver-hi gent, a Tortosa i a la Cava, que es va mobilitzar, tot i el que es podia fer, per impedir-ho. En especial els mateixos treballadors del tren i entitats riberenques com la "Hermandad de Labradores" i la Cooperativa Arrosiera. Jo, des de *La Vanguardia* amb diversos articles i a més presentant un reportatge sobre el "Carrilet" al premi més destacat de periodisme que hi havia aquells anys, el "Manuel Brunet", convocat per l'Editorial Destino al mateix temps que el premi "Nadal" de Novella. Vaig tenir la sort que el premiessen. Al moment del lliurament, la nit de Reis de 1966 a l'Hotel Ritz de Barcelona, es va parlar del "Carrilet de la Cava". La setmanà següent es publicaria a la revista *Destino* (núm. 1485, 22 de gener de 1966) de la qual vaig ser col·laborador els anys següents amb una secció fixa que es deia "Postal de la Región del Ebro" (el català encara estava limitat a revistes locals o de l'Església).

Malgrat que segons dades de l'administrador del ferrocarril la

seua explotació era rendible, hi havia forts interessos econòmics i polítics en què el tren desaparegués. També per part de la classe dominant tortosina. El dia 31 de desembre de 1967 es va fer el darrer viatge des de la Cava a Tortosa i la primavera de l'any següent, ara ha fet mig segle, es publicava l'ordre de desmantellament. Durant uns anys es va parlar poc del "Carrilet" però la seua memòria estava arrelada a l'imaginari popular de la gent del Baix Ebre. Fou Josep Bo Curto, "Jose del Sifonero" per als del seu entorn, qui poc després del tancament del trenet havia compost una cançona de consum familiar que anys després Juanito Aragonés la divulgaria i Arturo Gaya i altres l'embarien a la categoria gairebé d'himne popular de les Terres de l'Ebre

"Al Carrilet, tan poc a poc que avançaves,

"quina il·lusió, quan esperava mons pares.

"Lo teu xiulet, no el tornarem a escoltar,

"a la ribera, ja no et podrem oblidar.

Valdria la pena que amb l'habilitació de la Via Verda del Carrilet es desenvolupés una tasca informació-formació, mitjançant plafons, opuscles, xerrades i altres mitjans perquè les noves generacions coneguessen com foren aquells anys i com la gent "de la ribera", avui en diuen "del delta", van treballar i lluitar per esdevenir el que són.

CONSULTES EXTERNES / URGÈNCIES / SALA DE PARTS / HOSPITALITZACIÓ / QUIRÒFANS / PROVES DIAGNÒSTIQUES I TERAPÈUTIQUES

Clinica Terres de l'Ebre
TORTOSA

Atenció sanitària,
propera i accessible

Pl. de Joaquim Bau, 6-8 43500 Tortosa
clinicatortosa@grupsageesa.cat

977 588 200

Reserva de visites 977 588 205

Atenció personalitzada per a mütues i particulars de les Terres de l'Ebre, el Baix Maestrat i el Baix Aragó

A Tortosa des de 1945
Sempre al teu servei

Proves diagnòstiques i terapèutiques

AC Bioquímica, hematologia i microbiologia
ALG Proves d'al·lèrgia
AN Clínica del dolor
AP Biòpsia, citologia i immunohistoquímica
CAR ECG, holter ECG i TA, ergometria i ecocardiografia
CDT Atroscòpies, infiltracions, embenats i enquistats
DER Crioteràpia i electrocoagulació
DIG Gastroscòpia, colonoscòpia i polipectomia amb sedació

INF Cures, injectables, vacunes i educació per a la salut

ME Revisions esportives per a infants, adults i professionals

OBS Ecografia ginecològica, obstètrica i /GIN morfològica, histerosalpingografia, monitoratge fetal i ecografies 4D

OFT Biometria, campimetria, retinografia, tomografia de coherència òptica (OCT) i laser YAG

ORL Audiometria, impedanciometria, radiofreqüència, fibrolaringoscòpia, i potencials evocats auditius

PNE Espirometria dinàmica i amb broncodilatació. Polisomnografia

REU Capil·laroscòpia i Infiltracions

RHB Fisioteràpia i rehabilitació del sol pelvici

SDPI Radiologia simple i contrastada, mamografia, ortopantografia, cefalometria i telemetria
Ecografia abdominal, renovescoprostàtica, cardíaca, mamària, oftalmica, pediàtrica, muscular i parts toves, osteoarticular, transvaginal i tiroïdal.
PAF i DAG.
Ecodopplers arterials i venosos (EELI, EESS i TSA)

URO Cistoendoscòpia, fluximetria, sondatge vesical, dilatacions uretrals i urodinàmica